

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ประชาชนชาวไทยร้อยละ ๙๕ นับถือศาสนาพุทธ หลักของพระพุทธศาสนาจึงเป็นแก่นของวัฒนธรรมไทยทุกสาขา โดยมีวัดเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดวิชาการ ศิลธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ไปสู่ชุมชน^๑

พระพุทธศาสนา มีองค์ประกอบสำคัญสองประการได้แก่ ๑. ศาสนธรรม คือ เนื้อหาคำสอนของพระพุทธเจ้าซึ่งเป็นองค์ศาสดา ในความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาสำคัญของชีวิตมนุษย์ คือ ความทุกข์ และช่วยให้คนอยู่ร่วมกันได้ดี รวมทั้งช่วยให้บุคคลมีความพึงพอใจ ในความเป็นมนุษย์ ๒. สถาบัน ในที่นี้รวมถึง พระสงฆ์ ศาสนวัตถุ วัตถุอาาราม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และพิธีกรรมต่าง ๆ โดยทั้งสององค์ประกอบมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างแนบแน่นในการดำรง สืบต่อ และแสดงให้ปรากฏเกิดประโยชน์ต่อชีวิต สังคม และธรรมชาติ^๒

การสร้างวัดมีมาแต่โบราณกาล เมื่อประชาชนมีจิตศรัทธาในบวรพุทธศาสนา ได้อพยพไปตั้งถิ่นฐานอยู่ ณ ที่ใด ก็มักจะสร้างวัดขึ้นแล้วนิมนต์พระสงฆ์ไปพำนัก เพื่อบำเพ็ญบุญกุศลประกอบศาสนกิจ ตามประเพณีที่สืบทอดกันมา ในอดีตวัดเป็นสถานที่ที่พุทธศาสนิกชนทั่วไปได้ใช้เป็นสถานศึกษาอบรม ให้มีความรู้ในด้านวิชาชีพตำราแพทย์แผนไทย และศิลปกรรมแขนงต่าง ๆ เป็นสถานที่ทำบุญบำเพ็ญกุศล เป็นศูนย์กลางการบริหารและการปกครอง รวมทั้งเป็นที่พึ่งทางจิตใจของประชาชน ดังนั้น วัดจึงเป็นสถานที่ที่สำคัญยิ่งในการสืบทอดพระพุทธศาสนาตลอดมา จึงถือได้ว่าวัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนไทยทั้งอดีตและปัจจุบัน ปัจจุบันการสร้างวัด ตั้งวัด จะต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามขั้นตอนของทางราชการ เมื่อการสร้างวัดตั้งวัดได้เสร็จสิ้น ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เป็นวัดที่ถูกต้อง และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ขึ้นทะเบียนไว้ในทะเบียนวัดของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติแล้ว จึงถือว่าวัดนั้นเป็นวัดโดยสมบูรณ์ โดยเจ้าอาวาสมีหน้าที่ทำนุบำรุงรักษาวัด จัดกิจการและศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปด้วยดี ในการนี้ต้องดูแลบริหารกิจการภายในวัดอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการปกครอง การศึกษา การปฏิบัติ และอื่น ๆ ให้มีความก้าวหน้าถูกต้อง เป็นระเบียบ เพื่อให้วัดเป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของพุทธศาสนิกชนทั่วไป ซึ่งหมายถึง การพัฒนากิจการพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาวัดนั่นเอง^๓

^๑ สมบูรณ์ สุขสำราญ, *พุทธศาสนากับการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคม*, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙), หน้า ๑.

^๒ สำนักงานส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, *วัดส่งเสริมสุขภาพ: แนวคิดและการดำเนินงาน*, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ๒๕๔๘), หน้า คำนำ.

^๓ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, *คู่มือ การพัฒนาวัดสู่ความเป็นมาตรฐาน*, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๔) , หน้า ๓.

วัดและพระสงฆ์ จึงมีบทบาทสำคัญแก่ประชาชนและสังคมมาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นแหล่งให้การศึกษา การอาชีพ การรักษาโรคแพทย์แผนโบราณ การพิจารณาตัดสินความ การให้คำแนะนำสั่งสอนและปรึกษา สร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ และเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รวมทั้งกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องรวมอยู่ในวัด ต่อมาบทบาทดังกล่าวได้ลดน้อยลงตามสภาพความเจริญและการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง มีการแบ่งความรับผิดชอบกิจกรรมบางอย่างที่วัดเคยมีบทบาทออกไป เช่น การศึกษา การรักษาพยาบาล ประกอบกับวิถีชีวิตของประชาชนที่รับเอาอารยธรรมทางตะวันตกมากขึ้น กระทั่งความจำเป็นในการประกอบอาชีพ ทำให้บุคคลที่เคยเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ภายในวัดลดลงไปด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างวัดและพระสงฆ์กับประชาชนก็ห่างกัน ขาดการส่งเสริมการให้ความร่วมมือในกิจกรรม การทำนุบำรุงดูแลรักษาวัดและกิจการในพระพุทธศาสนาเท่าที่ควร ส่งผลให้โอกาสของประชาชนที่จะได้ศึกษารับรู้หลักธรรมทางศาสนาน้อยลง มีผลให้คุณธรรม จริยธรรมในสังคมเสื่อมลง ประกอบกับมีวัดหลายแห่งได้มุ่งเน้นการพัฒนาในด้านวัตถุ มีการก่อสร้างที่ใหญ่โตสวยงาม ใช้งบประมาณจำนวนมาก ทำให้เกิดความจำเป็นและไม่สอดคล้องกับสภาพชุมชน เศรษฐกิจ และการใช้งาน เกิดการทำลายสภาพแวดล้อมของวัด มุ่งหารายได้เข้าวัดมากเกินไป พระสงฆ์ไม่สนใจศึกษาเล่าเรียน รวมทั้งการปฏิบัติและเผยแผ่แก่ประชาชน ทำให้เกิดวิกฤตศรัทธาของประชาชนที่มีต่อพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนา ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมสนับสนุน เพื่อให้องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง คือ วัดและพระสงฆ์ ตลอดถึงพุทธศาสนิกชน ได้มีการฟื้นฟู พัฒนา กำหนดแนวทางดำเนินกิจการพระพุทธศาสนาให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสมบูรณ์ เป็นศูนย์รวมจิตใจ โดยพระสงฆ์เป็นผู้นำในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและช่วยชี้แนวทางที่ถูกต้อง^๕

เจ้าอาวาสจึงต้องเป็นผู้นำที่มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางของชุมชน เพื่อให้วัดเป็นสถานที่ดึงดูดมวลชน โดยใช้หลักการจัดกิจกรรมทางศาสนา เป็นเครื่องดึงดูดคน เข้าวัด และใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องขัดเกลา พัฒนาระดับจิตใจของเด็ก เยาวชน และประชาชนรอบวัดให้มีภาวะจิตใจที่แผ่ด้วยคุณธรรมที่สูงขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีทางด้านการพัฒนาบุคลากรให้แก่สังคมและประเทศชาติต่อไป^๕

ด้วยตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ในการสนองงานคณะสงฆ์และรัฐ ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายในการอุปถัมภ์ ค้ำครอง และทำนุบำรุงศาสนา ส่งเสริมการปรับปรุงองค์กรและกลไกที่รับผิดชอบด้านศาสนาเพื่อให้บริการจัดการ ส่งเสริมทำนุบำรุงศาสนา มีความเป็นเอกภาพและประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมความเข้าใจอันดีและสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนาเพื่อนำหลักธรรมของศาสนาไปใช้ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนใช้หลักธรรมในการดำรงชีวิตมากขึ้น ดังนั้น วัดจึงต้องได้รับการพัฒนาในด้านการบูรณปฏิสังขรณ์ให้มีความมั่นคงแข็งแรง ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อสามารถใช้ประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมได้อย่างสมบูรณ์แบบการพัฒนาวัด เพื่อให้วัดมีสภาพสะอาด สงบ และสว่าง เพื่อสร้างความสุขทางด้านจิตใจให้กับประชาชน จึงควรพัฒนาวัดแบบบูรณาการให้สอดคล้องกับภารกิจ ๖ ด้านของคณะสงฆ์

^๕สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, คู่มือวิชาการโครงการอนุรักษ์วัด, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๐), หน้า ๔.

^๕กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือถวายเป็นบุญแด่พระสังฆาธิการปี ๒๕๓๘, (กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา, ๒๕๓๘), หน้า ๑๕๖.

โดยระดมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เช่น ชุมชนรอบวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการ สถานศึกษาในพื้นที่ เพื่อจุดมุ่งหมายให้วัดมีสภาพความเป็นศูนย์กลางชุมชนอย่างแท้จริงและยั่งยืน^๖

บทบาทของวัดดังกล่าวมานั้น จะเห็นว่าวัดได้มีบทบาทสำคัญต่อวิถีชีวิตของชุมชน โดยมี พระสงฆ์เป็นผู้ให้บริการต่าง ๆ ที่จำเป็น วัดกับชุมชนเปรียบได้กับชีวิตของคนเรา วัดเปรียบเหมือน จิตใจหรือจิตวิญญาณของชุมชนและชุมชนเปรียบเหมือนร่างกาย วัดจึงเปรียบเสมือนเป็นศูนย์รวม จิตใจของชาวบ้านและเป็นศูนย์กลางกิจกรรมต่าง ๆ ทางสังคมและเป็นส่วนประกอบที่จะขาดเสียมิได้ สำหรับชุมชนแต่ละระดับ แต่ละท้องถิ่น แม้กระทั่งเมื่อได้สร้างหมู่บ้านเล็ก ๆ ขึ้นใหม่ก็ต้องสร้างวัด ขึ้นมาด้วย นับว่าวิถีชีวิตของคนไทยได้ผูกพันอยู่กับวัดอย่างแน่นแฟ้นโดยแท้จริง

วัดในฐานะองค์กรชุมชนประเภทหนึ่ง ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กับประชาชนหรือชุมชนในเขตพื้นที่ วัดและบริเวณใกล้เคียงมากกว่าองค์กรชุมชนอื่น ๆ ดังนั้น ในการพัฒนาวัดตามมาตรฐานที่กำหนดนั้น วัดควรจะมีบทบาทในการทำหน้าที่และมีกิจกรรมต่างๆ โดยเจ้าอาวาสและคณะกรรมการของวัด จะต้องมีการบริหารจัดการวัดที่ทันสมัย มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดเก็บ ข้อมูลต่าง ๆ ที่มีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ เพื่อให้ชุมชนมีความไว้วางใจ (Trust) เปิดโอกาส ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวัด^๗

วัดปัจจุบัน มิใช่เพียงเป็นจุดเชื่อมโยงการพัฒนาจิตใจของประชาชน ระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน ด้วยการทำบุญตามประเพณีและพิธีกรรมเท่านั้น แต่ยังเป็นสถานที่พักผ่อนเพื่อปฏิบัติธรรม ของประชาชน และเป็นสถานที่บริการ การดูแลศูนย์เด็กเล็ก และศูนย์บริการทางสังคมของผู้สูงอายุ นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่ประกอบการกุศลเกี่ยวกับเรื่องเกิด แก่ เจ็บ ตาย เช่น การสวดศพ การเผาศพ การทำบุญอุทิศ การถวายสังฆทาน เป็นต้น การให้วัดเป็นสถานที่จัดฝึกอบรมประชาชนด้านอาชีพ ต่าง ๆ การสงเคราะห์ผู้ป่วยโรคร้าย หรือผู้ป่วยยากไร้ การจัดให้มีโรงทาน การบริจาคทรัพย์ส่วนตัว หรือชักชวนญาติโยมบริจาคทรัพย์จัดสร้างโรงพยาบาล การให้ความรู้ข่าวสารแก่ชุมชนด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษา การสาธารณสุขมูลฐาน การปกครอง การช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยหรือการบำเพ็ญ สาธารณประโยชน์ต่าง ๆ เป็นต้น^๘

ความสำคัญดังกล่าวข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง บทบาทเจ้าอาวาสในการ พัฒนาวัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ในตำบลศิระทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม เพื่อ ได้นำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ทั้งแนวคิดหรือวิธีการ พร้อมทั้งข้อมูลในการ วางแผนพัฒนาใน ๔ ด้าน ได้แก่ ๑. ด้านบริเวณและอาคารสถานที่ ๒. ด้านกิจกรรมภายในวัด ๓. ด้าน การดำเนินงาน ๔. ด้านการติดตามและประเมินผล

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาบทบาทเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ใน ตำบลศิระทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ตามความคิดเห็นของประชาชน

^๖ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑.

^๗ อ้างแล้ว, หน้า ๙.

^๘ สำนักงานส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, วัดส่งเสริมสุขภาพ : แนวคิดและการ ดำเนินงาน, หน้า คำนำ.

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ในตำบลศีรชะทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ตามความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับบทบาทเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ในตำบลศีรชะทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ตามความคิดเห็นของประชาชน

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ บทบาทเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ใน ตำบลศีรชะทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ตามความคิดเห็นของประชาชน เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ในตำบลศีรชะทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

๑.๓.๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ในตำบลศีรชะทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม มีอะไรบ้าง

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาวัดสู่ความเป็นมาตรฐาน ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ในตำบลศีรชะทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม” ๔ ด้าน ได้แก่ ๑. ด้านบริเวณและอาคารสถานที่ ๒. ด้านกิจกรรมภายในวัด ๓. ด้านการดำเนินงาน ๔. ด้านการติดตามและประเมินผล

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านตัวแปรของการวิจัยไว้ ๒ ประเภท คือ

๑) **ตัวแปรต้น** (Independent Variables) ได้แก่ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา และอาชีพ

๒) **ตัวแปรตาม** (Dependent Variables) ได้แก่ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนในตำบลศีรชะทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม คือ ๑. ด้านบริเวณและอาคารสถานที่ ๒. ด้านกิจกรรมภายในวัด ๓. ด้านการดำเนินงาน ๔. ด้านการติดตามและประเมินผล

๑.๔.๓. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชน ในตำบลศิระชะทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จำนวน ๗,๒๖๓ คน^๙ นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informant) จำนวน ๓ รูป ๔ คน ดังนี้

๑. พระครูสิโรตม์สุวรรณารักษ์ (มานิตย์ ตีสารโ)	รองเจ้าคณะอำเภอนครชัยศรี
๒. พระมหาเสวย ตีสวัสดิ์	เจ้าคณะตำบลศิระชะทอง
๓. พระมหาธิวา วรรณโม	ครูสอนพระปริยัติธรรม
๔. นายมานพ มะอักษร	ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
๕. นายสุนทร ตะโกทอง	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๒ ตำบลศิระชะทอง
๖. นายสมบุญ ปานตะโก	ไวยาวัจกรวัดศิระชะทอง
๗. นายล้อม พังจะงาม	ข้าราชการครูชำนาญ

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชน ในตำบลศิระชะทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ทั้งหมดมีจำนวน ๕ หมู่บ้าน ดังนี้

๑. บ้านศิระชะทอง	จำนวนประชากร ๙๙๗ คน
๒. บ้านศิระชะไผ่ (ต้นราง)	จำนวนประชากร ๑,๕๒๖ คน
๓. บ้านอำผาง (ท่าทราย)	จำนวนประชากร ๑,๗๑๐ คน
๔. บ้านทุ่งน้อย (รางเป่า)	จำนวนประชากร ๑,๘๖๒ คน
๕. บ้านท่าแฉลบ	จำนวนประชากร ๑,๑๑๐ คน

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลา ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - ธันวาคม ๒๕๕๗ รวมระยะเวลาในการทำวิจัย ๘ เดือน

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชน ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ในตำบลศิระชะทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชน ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ในตำบลศิระชะทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

^๙สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ, ข้อมูลประชากรทะเบียนราษฎร, (นครปฐม : สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ, ๒๕๕๗).

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชน ที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ในตำบลศีรชะทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชน ที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ในตำบลศีรชะทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชน ที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ในตำบลศีรชะทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

บทบาท หมายถึง การกระทำหน้าที่ตามสถานภาพที่บุคคลเป็นอยู่ หรือได้รับมอบหมาย

เจ้าอาวาส หมายถึง พระภิกษุซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ปกครองวัด มีหน้าที่ปกครองดูแลอำนวยการทุกอย่างเกี่ยวกับวัด ในตำบลศีรชะทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

การพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชน หมายถึง การปรับปรุงสภาพวัดและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของวัดเพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้วัดมีความเจริญรุ่งเรืองและเป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนได้อย่างแท้จริง ในตำบลศีรชะทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

บริเวณและอาคารสถานที่ หมายถึง การปรับปรุงสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ภายในวัด และบริเวณโดยรอบ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ ที่จอดรถ ห้องน้ำ เป็นต้น ในตำบลศีรชะทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

กิจกรรมภายในวัด หมายถึง การจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมและวันสำคัญต่าง ๆ เช่น มีการทำบุญตักบาตร การเวียนเทียน การแสดงธรรม การเปิดแผ่นเสียงธรรมะในวัด เป็นต้น ในตำบลศีรชะทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

ดำเนินงาน หมายถึง การจัดระบบบริหารกิจการภายในวัด เช่น การส่งเสริมพระภิกษุสามเณร เด็กวัด และผู้อาศัยอยู่ในวัด ให้มีการศึกษาเรียนรู้ อบรมส่งเสริมศีลธรรมในโรงเรียน ประชุมคณะกรรมการวัด การมอบทุนการศึกษา เป็นต้น ในตำบลศีรชะทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

การติดตามและประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล เช่น แสดงความคิดเห็นหรือประชุมร่วมกับคณะสงฆ์ ในการประเมินผลการเรียนการสอน และสรุปแนวทางการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน เป็นต้น ในตำบลศีรชะทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

ตำบลศีรชะทอง หมายถึง หมู่บ้านทั้ง ๕ หมู่ที่ตั้งอยู่ในอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ได้ทราบบทบาทเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ในตำบลศิระทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

๑.๗.๒ ได้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ในตำบลศิระทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

๑.๗.๓ ได้ทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ในตำบลศิระทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

๑.๗.๔ ผลการวิจัยสามารถนำไปพัฒนาบทบาทเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ในตำบลศิระทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น